

STANDARDI KOMBËTAR I KONTABILITETIT NR. 1

KUADRI I PËRGJITHSHËM PËR PËRGATITJEN E PASQYRAVE FINANCIARE

PËRMBAJTJA	Paragrafët
OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES	1-3
FUSHA E ZBATIMIT	4
OBJEKTIVI I PASQYRAVE FINANCIARE	5-8
PËRKUFIZIMET KRYESORE	9-33
SUPOZIME, KONSIDERATA TË PËRGJITHSHME, PARIMET DHE KARAKTERISTIKAT E INFORMACIONIT PËR PËRGATITJEN E PASQYRAVE FINANCIARE	34-69
SUPOZIME DHE KONSIDERATA TË PËRGJITHSHME	35-43
KONSTATIMI I TË DREJTAVE, DETYRIMEVE DHE PËRPUTHSHMËRIA	35-37
NJËSIA EKONOMIKE RAPORTUESE	38-39
VIJIMËSIA	40-41
KOMPENSIMI	42-43
KARAKTERISTIKAT CILËSORE TË PASQYRAVE FINANCIARE	44-47
KUPTUESHMËRIA	45-47
RËNDËSIA DHE MATERIALITETI	48-54
BESUESHMËRIA	55
-PARAQITJA ME BESNIKËRI	56
-PËRMBAJTJA EKONOMIKE MBI FORMËN LIGJORE	57-58

-PAANSHMËRIA	59
-MATURIA	59-60
-PLOTËSIA	62-63
QËNDRUESHMËRIA DHE KRAHASUESHMËRIA	64-69
PËRZGJEDHJA DHE NDRYSHIMET NË POLITIKAT KONTABËL	70-79
PËRZGJEDHJA E POLITIKAVE KONTABËL	70-74
NDRYSHIMET NË POLITIKAT KONTABËL	75-79
VLERËSIMET KONTABËL DHE NDRYSHIMET E TYRE	80-84
ZBATIMI I VLERËSIMEVE KONTABËL	79-82
NDRYSHIMET NË VLERËSIMET KONTABËL	83-84
KORRIGJIMI I GABIMEVE	85-91
NGJARJET PAS DATËS SË BILANCIT	92-96
SHËNIMET SHPJEGUESE	97-102
DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË STANDARDEVE	103
KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR (SNK/SNRF)	104

OBJEKTIVI

1. Objektivi i Standardit Kombëtar të Kontabilitetit 1, *kuadri i përgjithshëm për përgatitjen e pasqyrave financiare* (SKK 1), miratuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit dhe shpallur nga Ministria e Financës, është të japë konceptet dhe rregullat-bazë të përcaktuara në Ligjin nr. 9 228, datë 29.04.2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, si dhe të vendosë rregullat për zbatimin e politikave kontabël, të vlerësimeve, të korigjimit të gabimeve dhe paraqitjen e ngjarjeve ekonomike, pas datës së mbylljes së ushtrimit (bilancit) në pasqyrat financiare, të përgatitura në bazë të Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit. Standardet Kombëtare të Kontabilitetit bazohen në parimet e kontabilitetit dhe të raportimeve financiare të pranuar në shkallë ndërkombëtare, kërkesat e përgjithshme të të cilave përshkruhen në Ligjin nr. 9 228, datë 29.04.2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”.
2. SKK 1 bazohet në kuadrin e Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, *“Kuadri për përgatitjen dhe paraqitjen e pasqyrave financiare”*, si dhe Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar SKK 1, *“Paraqitja e pasqyrave financiare”*, SNK 8 *“Politikat kontabël, ndryshimet në vlerësimet kontabël dhe gabimet”*, dhe SNK 10 *“Ngjarjet pas datës së bilancit”*. Kërkesat e standardit korrespondojnë me paragrafë të veçanta të SNRF-së. Krahasimi i SKK 1 me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar është dhënë në paragrafin 104. Për rastet që nuk janë trajtuar në mënyrë të drejtpërdrejtë nga SKK 1 ose ndonjë SKK tjetër, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet që, me miratimin e Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit (KKK) të aplikojnë politika tilla që sigurojnë një pasqyrim të vërtetë e të besueshëm të pozicionit financiar, performancës, ndryshimeve në pozicionin financiar dhe fluksit të parasë së njësisë ekonomike raportuese, siç kërkohet në nenin 9 të Ligjit nr. 9 228, “Për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare”, nxjerrë në prill 2004.
3. Pasqyrat financiare do të përgatiten mbi bazën e konceptit të materialitetit. Standardet Kombëtare të Kontabilitetit nuk do të zbatohen për zërat jomaterialë. Parimi i materialitetit përkufizohet dhe sqarohet në paragrafët 34 deri 69 të SKK 1. Pasqyrat Financiare ndërtohen bazuar në supozimet-bazë, parimet dhe karakteristikat e informacionit kontabël.

FUSHA E ZBATIMIT

4. Kërkesat e SKK 1, “*Kuadri dhe parime të përgjithshme për përgatitjen e pasqyrave financiare*”, do të zbatohen në të gjitha pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit.

OBJEKTIVI I PASQYRAVE FINANCIARE

5. Objektivi i pasqyrave financiare është të japë një paraqitje të vërtetë e të drejtë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë të njësisë ekonomike raportuese.
6. Pasqyrat financiare japin një pamje të vërtetë e të drejtë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë së njësisë ekonomike raportuese, vetëm dhe vetëm nëse
 - (a) ato janë të sakta e të plota në pasqyrimin e përmbajtjes së ngjarjeve ekonomike;
 - (b) përgatitja e tyre bazohet në vlerësime të arsyeshme e të bazuara (në rastet kur vlerësimet janë të domosdoshme);
 - (c) shënimet në pasqyrat financiare janë përgatitur me detaje të mjaftueshme për të dhënë një pamje të përgjithshme të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë të një njësie ekonomike raportuese, në mënyrë të tillë që lexuesit kompetentë të mund të nxjerrin konkluzione të arsyeshme.
7. Paraqitja e vërtetë dhe e besueshme nënkupton që
 - (a) parimet-bazë dhe kërkesat e tjera, të paraqitura nga neni 9 deri në 12 të Ligjit nr. 9 228, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, si dhe paragrafët 34-69 të standardit, janë përdorur si bazë për përgatitjen e pasqyrave financiare;
 - (b) aktivet, pasivet, kapitali, të ardhurat, shpenzimet dhe fitimi neto, të paraqitura në pasqyrat financiare, përmbushin kriteret e përkufizimeve të dhëna në këtë standard.
8. Zbatimi me korrektësi i të gjitha Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit në përgatitjen e pasqyrave financiare, në përgjithësi jep një pamje të vërtetë e të besueshme të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë të njësisë ekonomike raportuese. Në raste shumë të rralla, kur drejtuesit e

njësisë ekonomike raportuese mendojnë se zbatimi i SKK-ve të caktuara nuk bën të mundur dhënien e një pamjeje të vërtetë e të besueshme të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit së parasë të njësisë, atëherë njësia ekonomike raportuese, në zbatim të nenit 9 të Ligjit 9 228, datë 29.04.2004, do të përgatisë pasqyrat financiare, sipas atyre parimeve që bëjnë të mundur një paraqitje të vërtetë e të besueshme. Në të njëjtën kohë njësia raportuese do të shpjegojë arsyet për moszbatimin e SKK-ve në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

PËRKUFIZIME KRYESORE PËR ELEMENTET E PASQYRAVE FINANCIARE

9. Aktivet, pasivet, kapitali, të ardhurat, shpenzimet dhe fitimi të paraqitura në pasqyrat financiare duhet të përmbushin kriteret e përkufizimeve të dhëna në Standard. Kuptimet e këtyre përkufizimeve kryesore shpjegohen në paragrafët 9-33 të këtij Standardi.
10. Aktivi është një objekt ose e drejtë ekonomike e kontrolluar nga njësia ekonomike raportuese, i cili
 - (a) ka ardhur si rezultat i ngjarjeve të shkuara dhe
 - (b) nga përdorimi, i së cilës priten përfitime të ardhshme.
11. Njësia ekonomike raportuese mund të marrë përfitime ekonomike nga aktivi në disa forma. Një aktiv mund të
 - (a) përdoret më vete ose i kombinuar me aktive të tjera për prodhimin e mallrave ose shërbimeve që shiten nga njësia ekonomike raportuese;
 - (b) shkëmbehet me aktive të tjera;
 - (c) përdoret për të shlyer/paguar një detyrim;
 - (d) i shpërndahet pronarëve të njësisë ekonomike raportuese.
12. Shumë aktive të tilla, si aktivet afatgjata materiale, kanë përmbajtje fizike. Megjithatë, të qenurit fizik nuk është thelbësore për ekzistencën e tyre. Kështu, për shembull patentat dhe të drejtat e autorësisë janë aktive, nëse ato kontrollohen nga njësia ekonomike raportuese dhe prej tyre priten të merren përfitime ekonomike.

13. Bazë për raportimin e aktiveve në bilanc është ekzistenca e pronësisë ligjore ose ekzistenca e kontrollit efektiv. Ndonëse, në përgjithësi, kontrolli efektiv i aktiveve përputhet me pronësinë ligjore të tyre, kjo nuk mund të ndodhë gjithmonë. Për shembull, në rastin e një marrëveshjeje për qira financiare një aktiv mund t'i përkasë ligjërisht qiradhënësit, por meqenëse ky aktiv është nën kontrollin e qiramarrësit për pjesën më të madhe të jetës së dobishme të tij, ai raportohet në bilancin e qiramarrësit.
14. Një aspekt me rëndësi të madhe në përcaktimin e ekzistencës së kontrollit efektiv është fakti se kush merr pjesën më të madhe të përfitimeve ekonomike që gjenerohen nga aktivi, dhe kush merr pjesën më të madhe të rreziqeve, të lidhura me këtë aktiv.
15. Mundësia për të gjeneruar përfitime ekonomike, zakonisht nënkupton aftësinë për të shtuar fluksin hyrës të parasë dhe ekuivalenteve të saj në njësinë ekonomike raportuese, ose për të pakësuar daljet e parasë nga njësia.
16. Aktivi regjistrohet në bilancin e njësisë ekonomike raportuese, vetëm nëse është e mundur që prej tij të gjenerohen përfitime ekonomike në të ardhmen. Nëse këto përfitime ekonomike janë të mundshme, por nuk ka siguri të mjaftueshme, ai aktiv nuk do të njihet në bilanc, por do të regjistrohet në llogari jashtë bilancit.
17. Vetëm ato aktive, kostoja e të cilëve mund të përcaktohet me besueshmëri, njihen në bilanc.
18. Pasivi është një detyrim aktual i njësisë ekonomike raportuese, i cili
 - (a) ka lindur nga ngjarje të shkuara, dhe
 - (b) shlyerja e të cilit pritet të shoqërohet me daljen e burimeve në të ardhmen.
19. Pasivi njihet në bilanc, nëse njësisë ekonomike raportuese, për të bërë shlyerjen e tij, do t'i duhet të veprojë në një mënyrë të tillë që do të shkaktonte dalje të përfitimeve ekonomike. Për shlyerjen e pasivit, njësisë ekonomike raportuese mund t'i duhet, për shembull të paguajë me parà ose ekuivalente të saj, të ofrojë një shërbim të caktuar, të japë një aktiv të caktuar, ta zëvendësojë atë pasiv me një pasiv tjetër ose ta shndërrojë pasivin në kapital.

20. Shumë nga pasivet vijnë nga marrëveshjet ligjore (të ashtuquajtura “pasive kontraktuale”). Në raste të caktuara, pasivet mund të lindin nga praktika ekonomike të njësisë ekonomike raportuese, si dhe një dëshirë për të mbajtur marrëdhënie të mira biznesi me klientët e saj, punonjësit dhe partnerë të tjerë (të ashtuquajtura “pasive ekonomike”). Për shembull, nëse praktika ekonomike e një njësie ekonomike raportuese kërkon të bëhet zëvendësimi i të gjitha produkteve me defekt, njësia ekonomike raportuese do të njohë në bilancin e saj pasivin ekonomik, që vjen nga kjo praktikë, pavarësisht nëse ekziston një detyrim ligjor ose jo.
21. Në bilanc njihen vetëm pasivet, shlyerja e të cilave mund të matet me besueshmëri.
22. Kapitali i vet (ose “aktivet neto”) është diferenca mes aktiveve dhe pasiveve të njësisë ekonomike raportuese në datën e bilancit.
23. Kapitali përfaqëson vlerën e aktiveve neto që u përkasin zotëruesve të një njësie ekonomike raportuese në datën e bilancit. Llogaritja e kapitalit varet nga politikat kontabël të përdorura për vlerësimin e aktiveve dhe pasiveve, ku disa prej tyre bazohen në vlerën e drejtë, ndërsa disa të tjera në kosto ose në metoda të tjera. Emri i mirë i krijuar brenda njësisë ekonomike raportuese nuk njihet në kapital. Rrjedhimisht, aktivet neto të njësisë ekonomike raportuese nuk janë domosdoshmërisht të barabarta me vlerën e drejtë të kapitalit neto të njësisë ekonomike raportuese.
24. Aktivet, pasivet dhe kapitali i njësisë ekonomike raportuese paraqiten në bilancin e kësaj njësie ekonomike raportuese në datën e raportimit.
25. Të ardhurat përfaqësojnë flukse hyrëse (rritjen e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës së raportimit, që çojnë në rritjen e aktiveve ose pakësimin e pasiveve, si dhe që rrisin kapitalin e njësisë ekonomike raportuese, duke përjashtuar këtu ato që lidhen me kontributet nga pjesëmarrësit në kapital.
26. Shpenzimet janë flukse dalëse (pakësimet e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës raportuese që rezultojnë në pakësimin e aktiveve apo rritjen e pasiveve, dhe që zvogëlojnë

kapitalin e njësisë ekonomike raportuese, duke përjashtuar këtu ato që lidhen me shpërndarjet te pjesëmarrësit e kapitalit.

27. Karakteristikë kryesore e të ardhurave është fakti se ato rrisin aktivet neto të njësisë ekonomike raportuese, pa pasur kontribute shtesë nga aksionarët e saj. Karakteristikë kryesore e shpenzimeve është fakti se ato pakësojnë aktivet neto të njësisë ekonomike raportuese, pa pasur shpërndarje te aksionarët e njësisë ekonomike raportuese. Si të ardhurat ashtu edhe shpenzimet e njësisë ekonomike raportuese kontabilizohen sipas metodës së konstatimit të të drejtave dhe detyrimeve, që do të thotë se kontabilizimi bëhet në momentin kur transaksioni ekonomik ndikon mbi aktivet neto të njësisë ekonomike raportuese, dhe jo në momentin e hyrjes ose daljes së parave që shoqërojnë transaksionin.
28. Shpenzimet njihen në të njëjtën periudhë kontabël, si dhe të ardhurat e lidhura me to. Shpenzimet që lidhen me gjenerimin e përfitimeve ekonomike gjatë periudhave të ardhshme njihen në bilanc si aktiv kur ato ndodhin dhe ngarkohen në shpenzime gjatë periudhës (ave) raportuese, në të cilën (at) pritet që ato të gjenerojnë përfitime ekonomike (për shembull, shpenzimet e blerjes/prodhimit së aktiveve afatgjata, materiale dhe shpenzime përkatëse të amortizimit). Shpenzimet që lidhen me përfitime ekonomike, të cilat gjenerohen gjatë periudhës kontabël aktuale ose ato që nuk gjenerojnë përfitime ekonomike (të tilla si kostoja e shitjes së një investimi afatgjatë) njihen si shpenzim në periudhën kur ato ndodhin.
29. Të ardhurat dhe shpenzimet përfshijnë si të ardhurat dhe shpenzimet e realizuara ashtu edhe ato të porealizuara. Për shembull, të ardhurat e realizuara janë të ardhurat e njohura nga shitja e mallrave. Të ardhurat e porealizuara janë të ardhurat e njohura nga konvertimi i aktiveve monetare ose pasiveve në monedhë të huaj.
30. Njësia ekonomike raportuese nuk duhet t'i paraqesë zërat e të ardhurave ose të shpenzimeve si zëra të jashtëzakonshëm, as në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, dhe as në shënimet shpjeguese. Zërat e pazakontë ose që nuk përsëriten rregullisht, të cilët janë klasifikuar historikisht si të ardhura dhe shpenzime "të jashtëzakonshme", duhet ose të paraqiten brenda kategorisë përkatëse të pasqyrës së të ardhurave (p.sh. në "shpenzimet

materiale”, në rastin e materialeve të shkatërruara nga zjarri) ose veças, duke specifikuar natyrën e tyre (p.sh. “humbje për shkak të zjarrit” me shpjegimin përkatës në shënimet shpjeguese). Kjo e fundit konsiderohet si më e përshtatshme, kur shumat në lidhje me këto zëra janë shumë materiale.

31. Transaksionet e njësisë ekonomike raportuese me aksionet e veta (të quajtura gjithashtu “aksione të thesarit”) janë transaksione me aksionarët e njësisë ekonomike raportuese për shpërndarje të bëra ose kontribute të marra nga aksionarët e njësisë ekonomike raportuese dhe, si të tilla, ato nuk përbëjnë të ardhura e shpenzime. Rrjedhimisht, transaksione të tilla nuk do të regjistrohen as si të ardhura, as si shpenzime në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, por si një veprim kapitali në pasqyrën e ndryshimeve të kapitalit.
32. Fitimi (humbja) është diferenca midis të ardhurave dhe shpenzimeve që lidhen me të gjitha ose me disa lloje të caktuara transaksionesh të njësisë ekonomike raportuese, gjatë periudhës së raportimit.
33. Për shembull, një fitim (humbje) nga ndryshimet në normat e kursit të këmbimit është diferenca mes të ardhurave dhe shpenzimeve që krijohen si rezultat i normave të ndryshme të kursit të këmbimit. Fitimi (humbja) nga veprimtaritë e shfrytëzimit të një njësie ekonomike raportuese është diferenca mes të ardhurave dhe shpenzimeve që krijohen gjatë veprimtarisë së shfrytëzimit. Diferenca mes të gjitha të ardhurave dhe të gjitha shpenzimeve quhet fitim (humbje) neto për periudhën e raportimit.

SUPOZIME DHE KONSIDERATA TË PËRGJITHSHME, PARIMET DHE KARAKTERISTIKAT E INFORMACIONIT PËR PËRGATITJEN E PASQYRAVE FINANCIARE

34. Neni 10 i Ligjit nr. 9 228 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” përcakton parimet-bazë për mbajtjen e kontabilitetit dhe përgatitjen e pasqyrave financiare, në përputhje me këtë ligj, si dhe me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit, të nxjerra nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit. Paragrafët 34-69 përshkruajnë këto parime-bazë. Asnjë nga paragrafët e këtij seksioni (paragrafët 34 deri 69) nuk kanë përparësi ndaj ndonjë kërkesë

specifike të paragrafëve të tjera të SKK 1 ose ndonjë SKK-je tjetër.

KONSTATIMI I TË DREJTAVE E DETYRIMEVE DHE PËRPUTHSHMËRIA

35. Me qëllim që të përmbushin objektivat e tyre, pasqyrat financiare përgatiten mbi bazën e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara. Sipas kësaj metode, efektet e transaksioneve dhe ngjarjeve të tjera njihen në pasqyrat financiare kur ato ndodhin (dhe jo kur paraja ose ekuivalentet e saj arkëtohen ose paguhen) dhe regjistrohen në kontabilitet e raportohen në pasqyrat financiare të periudhave kontabël, të cilave u përkasin. Pasqyrat financiare, të përgatitura në bazë të të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, i informojnë përdoruesit jo vetëm mbi transaksionet e shkuara të shoqëruara me arkëtime dhe pagesa, por edhe mbi detyrimet për t'u paguar në të ardhmen si dhe mbi aktive që do të sjellin arkëtime në të ardhmen. Në këtë mënyrë, ato paraqesin informacione mbi transaksionet dhe ngjarjet e shkuara të cilat u shërbejnë përdoruesve më së miri në marrjen e vendimeve ekonomike.
36. Shpenzimet që lidhen me të ardhurat e fituara gjatë periudhës raportuese njihen në të njëjtën periudhë kontabël si dhe të ardhurat përkatëse. Shpenzimet e kryera gjatë një periudhe raportuese, që ndryshon nga periudha kur ato i sjellin përfitime njësisë ekonomike raportuese, regjistrohen si shpenzime pikërisht në periudhën kur merren përfitimet.
37. Shpenzimet njihen në të njëjtën periudhë kontabël si dhe të ardhurat që lidhen me to. Nëse të ardhurat që lidhen me shpenzime të caktuara nuk mund të përcaktohen në mënyrë të drejtpërdrejtë, atëherë për njohjen e tyre do të përdoren mënyra të tërthorta. Për shembull, shpenzimet që lidhen me blerjen e një mjeti afatgjatë material njihen si shpenzime gjatë jetës së dobishme të këtij aktivi (shpenzimet e amortizimit). Shpenzimet, që nuk priten të gjenerojnë të ardhura, njihen si shpenzime në momentin kur ato ndodhin.

NJËSIA EKONOMIKE RAPORTUESE

38. Njësia ekonomike raportuese mban llogari të veçanta të aktiveve, pasiveve dhe transaksioneve ekonomike të veta nga ato të aktiveve, pasiveve dhe transaksioneve ekonomike të aksionarëve, kreditorëve, punonjësve, klientëve të saj, si dhe personave të tjerë.
39. Vetëm aktivet, pasivet, kapitali, të ardhurat, shpenzimet dhe flukset e parasë të njësisë ekonomike raportuese do të regjistrohen në pasqyrat financiare. Përveç transaksioneve të saj ekonomike, pasqyrat e konsoliduara të njësisë ekonomike raportuese do të përfshijnë edhe transaksionet ekonomike të njësive që ajo kontrollon.

VIJIMËSIA

40. Pasqyrat financiare përgatiten sipas parimit të vijimësisë, që do të thotë se veprimtaria ekonomike e njësisë ekonomike raportuese do të ketë vijimësi, dhe njësia ekonomike raportuese nuk ka në plan ose nuk do ta ketë të nevojshme ta ndërpresë aktivitetin e saj. Nëse pasqyrat financiare nuk përgatiten në përputhje me parimin e vijimësisë, parimi tjetër kontabël, i përdorur për përgatitjen e tyre, duhet të sqarohet në shënimet shpjeguese.
41. Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, drejtuesit duhet të vlerësojnë mundësinë e njësisë ekonomike raportuese për të vazhduar aktivitetin e saj për 12 muaj pas datës së bilancit. Nëse kjo vazhdimësi aktivitetesh të njësisë ekonomike raportuese nuk është e sigurt (për shembull, njësia ekonomike raportuese nuk i plotëson kërkesat ligjore), drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet të sqarojnë, në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare, kushtet dhe rrethanat që e shkaktojnë këtë pasiguri. Nëse njësia ekonomike raportuese ka filluar procesin e likuidimit ose është e mundur që brenda 12 muajve të ardhshëm njësia ekonomike raportuese do ta likujdojë ose do t'i duhet që ta likujdojë aktivitetin e saj, atëherë pasqyrat financiare duhet ta reflektojnë këtë fakt, si dhe bazën e vlerësimit të aktiveve dhe pasiveve.

KOMPENSIMI

42. Aktivet e pasivet dhe të ardhurat e shpenzimet nuk kompensohen me njëra-tjetrën, me përjashtim të rasteve kur një gjë e tillë kërkohet ose lejohet nga një standard kombëtar i kontabilitetit.
43. Është e rëndësishme që aktivet dhe pasivet, si dhe të ardhurat e shpenzimet të raportohen më vete. Kompensimi në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve ose në bilanc, përveç rasteve kur ai e reflekton më mirë përmbajtjen e transaksionit ose ngjarjes, e pakëson aftësinë e lexuesit, si për të kuptuar transaksionet, ngjarjet dhe kushtet që kanë ndodhur ashtu edhe për të vlerësuar flukset e ardhshme të parasë. Vlerësimi i aktiveve me vlerën neto, pas zbritjes së provizioneve, si për shembull provizione për inventar të vjetruar apo provizione për borxhet e këqija në kërkesat e arkëtueshme, nuk është kompensim.

KARAKTERISTIKAT CILËSORE TË PASQYRAVE FINANCIARE

44. Karakteristikat cilësore janë ato që e bëjnë informacionin e pasqyrave financiare të dobishëm për përdoruesit. Karakteristikat cilësore kryesore janë katër: kuptueshmëria, rëndësia, besueshmëria dhe krahasueshmëria.

KUPTUESHMËRIA

45. Informacioni në pasqyrat financiare duhet të paraqitet në mënyrë të tillë që ai të jetë informues dhe pa ekuivok, për ata përdorues të pasqyrave financiare që kanë njohuri të mjaftueshme në fushën e financës, për të kuptuar pasqyrat financiare.
46. Pasqyrat financiare përgatiten për të informuar një grup të gjerë përdoruesish (përfshirë këtu aksionarët dhe kreditorët, punonjësit, partnerët në biznes, publikun në përgjithësi, institucionet shtetërore dhe të tjerët). Me qëllim që informacioni në pasqyrat financiare të jetë informues dhe sa më i kuptueshëm, terminologjia e përdorur duhet të jetë e njëjtë, përgjatë gjithë materialit. Në përgatitjen e pasqyrave financiare duhet mbajtur parasysh fakti se ato duhet të jenë të qarta e të kuptueshme edhe për përdorues të jashtëm, të cilët mund të mos jenë në dijeni të aktivitetëve të përditshme të njësisë ekonomike raportuese.

Prandaj pasqyrat financiare duhet të përgatiten në mënyrë të tillë që ato ta shmangin përdorimin e një gjuhe ose terminologjie specifike të njësisë ekonomike raportuese, e cila mund të mos jetë e kuptueshme për lexuesit e jashtëm. Megjithatë, në përgatitjen e pasqyrave financiare mendohet që lexuesit e tyre duhet të kenë njohuri të përgjithshme të mjaftueshme në fushën e kontabilitetit; prandaj nuk është e nevojshme që pasqyrat financiare të shpjegojnë koncepte të përgjithshme financiare.

47. Nëse një informacion i të njëjtit transaksion shpjegohet në pjesë të veçanta të pasqyrave financiare, atëherë pasqyrat financiare duhet të përmbajnë referencat përkatëse. Për shembull, zërat e bilancit, të pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve e të pasqyrës së fluksit të parasë duhet të përmbajnë referenca me shënimet shpjeguese, të cilat paraqesin një informacion më të hollësishëm, në lidhje me to. Nëse informacioni për të njëjtin transaksion ose informacion financiar sqarohet në dy shënime shpjeguese të veçanta, atëherë këto dy shënime duhet gjithashtu të kenë referencat përkatëse midis tyre.

RËNDËSIA DHE MATERIALITETI

48. Pasqyrat financiare paraqesin të gjithë informacionin material që ndikon në gjendjen financiare, performancën financiare dhe fluksin e parasë së njësisë ekonomike raportuese. Informacioni në këto pasqyra konsiderohet material, nëse mungesa ose pasaktësia në prezantimin e tij do të ndikonte në vendimet ekonomike të përdoruesve të pasqyrave financiare. Zërat jomateriale mund të kontabilizohen dhe regjistrohen në pasqyrat financiare, duke përdorur metoda më të thjeshtuara.
49. Në përgatitjen e pasqyrave financiare rëndësi u duhet vënë atyre aspekteve dhe të dhënave financiare të veprimtarive ekonomike që janë të rëndësishme për përdoruesit e pasqyrave financiare, e që mund të ndikojnë në vendimet ekonomike që ata marrin. Rëndimi i pasqyrave financiare me hollësira të tepruara dhe informacion jomaterial dëmton qartësinë dhe kuptueshmërinë e tyre.
50. Në përcaktimin e materialitetit duhet të merren parasysh aspektet cilësore dhe sasiore të informacionit. Për transaksione të caktuara mund të ndodhë që shumat e vogla mund të kenë një

rëndësi kuptimore më të madhe për përdoruesit se sa transaksione të tjera të zakonshme. Shembuj të zërave, që shpesh klasifikohen si materiale, pavarësisht nga shuma e tyre, përfshijnë:

- a) transaksionet me palët e lidhura;
- b) një transaksion ose rregullim që ndryshon një fitim në humbje dhe anasjelltas;
- c) një transaksion ose rregullim që e bën njësinë ekonomike raportuese të kalojë nga një tepricë aktive neto afatshkurtër në një tepricë pasivesh neto afatshkurtër dhe anasjelltas;
- e) një transaksion ose rregullim që maskon një ndryshim në fitim, ose ndryshime të tjera;
- g) një transaksion ose rregullim që ndikon në paraqitjen e plotësimit, ose jo nga ana e njësisë ekonomike raportuese të kushteve të marrëveshjeve të huave, ose kërkesave të tjera kontraktuale;
- h) një transaksion ose rregullim që ndikon në rritjen e shpërblimeve për stafin drejtues, për shembull një transaksion ose rregullim që paraqet si të plotësuar kërkesat për dhënien e bonuseve;
- j) mospërputhja me ligjet dhe rregulloret;
- k) gjokat për njësinë ekonomike raportuese;
- l) çështjet ligjore.

51. Manipulimi i qëllimshëm i shumave jomateriale, për të arritur një rezultat të caktuar financiar, është i ndaluar.
52. Për kontabilizimin dhe raportimin e zërave jomaterialë në pasqyrat financiare mund të përdoren metoda të thjeshtuara kontabël, për aq kohë sa rezultati nuk do të ndryshojë ndjeshëm, nga rezultatet që do të ekzistonin po të ishin zbatuar politikat kontabël të përshkruara nga Standardet Kombëtare të Kontabilitetit.
53. Informacioni, në lidhje me zërat dhe transaksionet materiale, do të shpjegohet më vete. Zërat jomaterialë raportohen në pasqyrat financiare të grupuara me zëra të tjerë jomaterialë të ngjashëm.
54. Në bazë të konceptit të materialitetit dhe kuptueshmërisë, mund të jetë më e përshtatshme që pasqyrat financiare të përgatiten në mijë lekë se sa në shuma të plota. Kjo mundëson

mënjanimin e detajeve të tepruara dhe përqendrimin në informacionin e duhur financiar.

BESUESHMËRIA

55. Për të qenë i dobishëm, informacioni duhet të jetë i besueshëm. Informacioni mbart cilësinë e besueshmërisë, kur ai është i paanshëm dhe nuk përmban gabime materiale, si dhe kur përdoruesit mbështeten mbi të, duke pasur besim që ky informacion është një prezantim besnik i asaj që ky informacion përpiqet ose pritet në mënyrë të arsyeshme të prezantojë. Informacioni mund të jetë i vlefshëm të paraqitet, por në të njëjtën kohë ai mund të jetë aq i pabesueshëm për nga natyra ose nga mënyra e prezantimit saqë paraqitja e tij mund ta keqinformojë lexuesin. Për shembull, nëse baza ligjore apo shuma e një kërkese për zhdëmtim në një proces gjyqësor është e diskutueshme, atëherë nuk do të ishte e drejtë që një njësi ekonomike raportuese ta njihnte shumën e plotë të dëmit në bilanc, por, nga ana tjetër, do të ishte e drejtë që shuma dhe rrethanat, në lidhje me dëmin, të përshkruheshin në shënimet shpjeguese.

Parimi i paraqitjes me besnikëri

56. Që të jetë i besueshëm informacioni, duhet të paraqesë me besnikëri transaksionet dhe ngjarjet e tjera, të cilat ai mundohet ose pritet që t'i paraqesë. Kështu, për shembull bilanci duhet të paraqesë me besnikëri transaksionet dhe ngjarjet e tjera që rezultojnë në krijimin e aktiveve, pasiveve dhe kapitalit për njësinë ekonomike raportuese në datën e raportimit dhe që plotësojnë kriteret e njohjes dhe regjistrimit.

Parimi i përparësisë së përmbajtjes ekonomike mbi formën ligjore

57. Për regjistrimin e transaksioneve ekonomike në pasqyrat financiare merret në konsideratë përmbajtja e tyre ekonomike, e cila nuk është e thënë që të përputhet gjithmonë me formën e tyre ligjore.

58. Për regjistrimin e transaksioneve të biznesit nuk mbahet parasysh vetëm baza ligjore, mbi të cilën ato janë formuluar ose krijuar, por edhe përmbajtja e tyre ekonomike, e cila është e një rëndësie maksimale. Ndonëse në shumë raste përmbajtja ekonomike e transaksioneve të biznesit përputhet me formën e

tyre ligjore, kjo nuk ndodh gjithmonë. Për shembull, marrëveshje të caktuara për qira financiare mund të quhen formalisht marrëveshje qiraje shfrytëzimi, por, nëse këto marrëveshje i plotësojnë kriteret e qirasë financiare të përshkruara në Standardin Kombëtar të Kontabilitetit 7 *kontabilizimi i qirave*, ato regjistrohen në pasqyrat financiare, si qira financiare.

Paanshmëria

59. Që të jetë i besueshëm informacioni i paraqitur në pasqyrat financiare, duhet të jetë i paanshëm, që do të thotë i painfluencuar. Pasqyrat financiare nuk konsiderohen të paanshme, nëse nga mënyra se si informacioni zgjidhet ose paraqitet ato influencojnë gjykimin apo marrjen e vendimit me qëllimin për të arritur një rezultat të paracaktuar.

Parimi i maturisë

60. Pasqyrat financiare duhet të përgatiten me maturi dhe kujdes, me qëllim që të shmanget mbivlerësimi i aktiveve dhe i të ardhurave ose nënvlerësimi i pasiveve dhe i shpenzimeve. Në të njëjtën kohë, nënvlerësimi i qëllimshëm i aktiveve dhe i të ardhurave, si dhe mbivlerësimi i qëllimshëm i pasiveve dhe shpenzimeve, sikurse edhe krijimi i rezervave të fshehura nga përdoruesit e pasqyrave financiare, nuk justifikohet.

61. Në vlerësimet kontabël, drejtuesit e njësisë duhet ta shmangin optimizmin e tepruar. Përkundrazi, ata duhet t'i marrin në konsideratë të gjithë faktorët që mund të ndikojnë në vlerën e aktiveve dhe pasiveve në bilanc. Për shembull, për vlerësimin e provizionit për kërkesat e arkëtueshme të dyshimta, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet të marrin parasysh përvojën e mëparshme, në lidhje me kërkesat e paarkëtuara, nuk duhet të mendojnë me optimizëm se gjendja është përmirësuar dhe, rrjedhimisht, nuk është nevoja për ta zvogëluar vlerën kontabël të kërkesave të arkëtueshme për shkak të rënies së vlerës.

Parimi i plotësisë

62. Pasqyrat financiare duhet ta japin të gjithë informacionin e nevojshëm për të paraqitur një pamje të vërtetë e të drejtë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe flukseve të parasë të njësisë ekonomike raportuese.

63. Në pasqyrat financiare paraqitet një vështrim i përgjithshëm dhe i plotë mbi pozicionin financiar të njësisë ekonomike raportuese, performancës së saj financiare dhe flukseve të parasë, si dhe faktorë të tjerë që kanë ndikuar mbi financat e njësisë ekonomike raportuese në periudhën raportuese, ose që mund të ndikojnë në periudhat e mëvonshme. Një informacion është i rëndësishëm për përdoruesit e pasqyrave financiare duhet të paraqitet, edhe nëse nuk kërkohet shprehimisht nga standardet e nxjerra nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit.

QËNDRUESHMËRIA DHE KRAHASUESHMËRIA

64. Për përgatitjen e pasqyrave financiare duhet të përdoren vazhdimisht të njëjtat politika kontabël, e njëjta paraqitje dhe të njëjtat formate të pasqyrave financiare.

65. Qëndrueshmëria në politikat kontabël, paraqitja edhe në formatin e pasqyrave financiare është e nevojshme për një krahasim objektiv të treguesve të performancës financiare të njësisë ekonomike raportuese në vite. Kërkesat standarde për politikat kontabël, formatet e paraqitjes së informacionit financiar, si dhe informacioni që duhet paraqitur në pasqyrat financiare përbëjnë bazën për krahasimin e të dhënave financiare të njësisë të ndryshme ekonomike raportuese.

66. Ndryshimet në politikat kontabël shpjegohen në paragrafët 75-79 të këtij Standardi.

67. Paraqitja e informacionit (përfshirë këtu formatet e bilancit, pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve, pasqyrës së fluksit të parasë dhe pasqyrës së ndryshimeve në kapital) mund të ndryshojë, vetëm nëse:

(a) ndryshimi kërkohet nga një standard i ri ose i rishikuar, i nxjerrë nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit ose nga ligji për Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare, ose

(b) formati i ri jep një paraqitje më objektive e më të plotë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të parasë të njësisë ekonomike raportuese (për shembull, njësia ekonomike raportuese e ka ndryshuar veprimtarinë dhe, si rezultat i kësaj, janë bërë të nevojshme ndryshimet në paraqitjen e informacionit).

68. Informacioni krahasues për periudhën paraardhëse duhet të jepet për të gjitha shumat e raportuara në pasqyrat financiare. Informacioni krahasues do të jepet edhe për informacionin përshkruar (narrativ), kur ai ndihmon në kuptueshmërinë e pasqyrave financiare të periudhës kontabël aktuale.
69. Kur paraqitja e informacionit ndryshon, duhet të ndryshojë gjithashtu edhe paraqitja e informacionit krahasues të periudhave kontabël paraardhëse, të paraqitura në pasqyrat financiare, me qëllim që ato të korrespondojnë me paraqitjen e re, përveç rasteve kur efekti i paraqitjes së re, mbi periudhat kontabël të mëparshme, nuk mund të përcaktohet me besueshmëri.

PËRZGJEDHJA DHE NDRYSHIMI I POLITIKAVE KONTABËL

Përzgjedhja e politikave kontabël

70. Në përputhje me Standardet Kombëtare të Kontabilitetit të Shqipërisë, politikat kontabël, që zbatohen në përgatitjen e pasqyrave financiare, duhet të jenë në përputhje me parimet-bazë të përshkruara në Ligjin nr. 9 228 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, nxjerrë në prill 2004, si dhe standardet e miratuara nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit.
71. Përdorimi i politikave të papërshtatshme të kontabilitetit nuk korrigjohet as nëpërmjet përshkrimit në pasqyrat financiare të politikave kontabël të përdorura, dhe as nga sqarimet e dhëna në shënimet shpjeguese.
72. Në rastet kur Standardet Kombëtare të Kontabilitetit lejojnë zgjedhjen mes një sërë alternativash të politikave kontabël (për shembull metodën hyrje e parë, dalje e parë apo metodën e kostos mesatare të ponderuar për kontabilizimin e inventarëve), politikat kontabël të zbatuara shpjegohen në shënimet e pasqyrave financiare.
73. Në rastet kur Standardet Kombëtare të Kontabilitetit nuk specifikojnë një politikë të caktuar kontabël, por kjo rregullohet nga një standard i SNRF-së, atëherë këshillohet që të përdoret si bazë politika e përshkruar në standardin e SNRF-së. Megjithatë,

aplikimi me zgjedhje i standardeve të SKK-ve dhe SNRF-ve është i ndaluar.

74. Nëse në disa fusha specifike mungojnë politikat kontabël, si në SKK ashtu dhe në SNRF, atëherë njësia ekonomike raportuese adapton politika të përshtatshme për atë fushë, në bazë të
- (a) praktikës ndërkombëtare në atë fushë specifike, ose
 - (b) përkufizimeve të aktiveve, pasiveve, kapitalit, të ardhurave dhe shpenzimeve.

Ndryshimet në politikat kontabël

75. Pasi përzgjidhet një politikë kontabël, ajo zbatohet në mënyrë të qëndrueshme vit pas viti. Politika kontabël mund të ndryshojë vetëm në rastet e mëposhtme:
- (a) ndryshimi i një politike kontabël kërkohet nga një SKK i ri ose i rishikuar, ose nga ligji “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare“, ose
 - (b) politika e re kontabël mundëson një paraqitje më objektive të gjendjes financiare dhe performancës financiare të njësisë ekonomike raportuese (në përputhje me kërkesat e përshkruara në paragrafin 70).
76. Një ndryshim në politikat kontabël do të zbatohet në retrospektivë, duke u kthyer prapa deri në fillimin e periudhës më të hershme të paraqitur, përveç rasteve kur
- (a) një ndryshim në politikën kontabël ka ardhur nga një SKK i ri dhe aty janë përshkruar dispozita të ndryshme për metodën e kalimit në politikën e re, ose
 - (b) efekti i ndryshimit të politikës kontabël, në periudhat kontabël të mëparshme, nuk mund të vlerësohet me besueshmëri.
77. Ndryshimi në politikat kontabël zakonisht zbatohet në retrospektivë, d.m.th. sikur politika e re të ishte zbatuar gjithnjë. Informacioni krahasues i periudhave kontabël të mëparshme rishihet në mënyrë të tillë që ai të jetë i paraqitur në përputhje me politikën e re kontabël. Teprica e çeljes së fitimeve të pashpërndara rregullohet me qëllim që ajo të reflektojë ndryshimet për një ose më shumë periudha kontabël të mëparshme.

Shembull: Ndryshimi i politikave kontabël

Si rezultat i hyrjes në zbatim të një standardi të ri, të nxjerrë nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit, kontabilizimi i shoqërive të kontrolluara në pasqyrat financiare të pakonsoliduara do të ndryshojë duke filluar nga 01.01.2005, sipas së cilës shoqëritë e kontrolluara të kontabilizuara deri në atë kohë me metodën e kapitalit do të kontabilizohen në bazë të kostos.

Meqenëse standardi i rishikuar nuk specifikon dispozita të veçanta për zbatimin e politikës së re, një ndryshim në politikën kontabël zbatohet në retrospektivë, siç kërkohet nga SKK 1. Kjo do të thotë se të dhënat krahasuese për vitin 2004, të paraqitura në pasqyrat financiare të vitit 2005 (investimet në shoqëritë e kontrolluara në bilanc, fitimi/humbja nga shoqëritë e kontrolluara në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve), rregullohen sikur shoqëritë e kontrolluara të ishin paraqitur gjithnjë me kosto.

Teprica e fitimeve të pashpërndara në pasqyrën e ndryshimeve të kapitalit rregullohet duke ndryshuar tepricën e çeljes së periudhës kontabël më të hershme, të paraqitur në pasqyrat financiare për ato ndryshime që i përkasin periudhave edhe më të hershme kontabël (d.m.th. periudhave që nuk paraqiten në pasqyrat financiare).

Si rezultat i rregullimit, informacioni krahasues për 2004-n, i paraqitur në pasqyrat financiare të 2005-s, ndryshon nga informacioni i paraqitur në pasqyrat financiare të 2004-s. Ndryshimi në politikat kontabël dhe rregullimet e tepricave fillestare do të shpjegohen në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

78. SKK të caktuara mund të lejojnë zbatimin e një politike të re kontabël në mënyrë prospektive, d.m.th. pa rregullimin e informacionit krahasues.

79. Kur është praktikisht e pamundur të përcaktohen me besueshmëri efektet e ndryshimit të një politike kontabël mbi informacionin krahasues të periudhave kontabël të mëparshme (përfshirë këtu ndikimet mbi tepricat e çeljes së periudhës së mëparshme), politika e re kontabël do të zbatohet në retrospektivë deri në fillimin e periudhës së raportimit (duke bërë

kontabilizimin e efektit nga ushtrime të mëparshme, si një rregullim i tepricës së çeljes të fitimeve të pashpërndara).

VLERËSIMET KONTABËL DHE NDRYSHIMET E TYRE

Zbatimi i vlerësimeve kontabël

80. Disa të dhëna financiare, të paraqitura në pasqyrat financiare, bazohen në vlerësime të bëra nga drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese, dhe jo në fakte të vëzhguara në mënyrë objektive. Shembuj të zbatimit të vlerësimeve kontabël janë:

- (a) vlerësimi i provizioneve për kërkesat e arkëtueshme dhe inventarëve;
- (b) vlerësimi i jetës së dobishme të aktiveve afatgjata materiale dhe aktiveve afatgjata jomateriale, si dhe përcaktimi i normave përkatëse të amortizimit;
- (c) krijimi i provizioneve për shitjet me garanci ose për mbulimin e kostove që lidhen me procedurat gjyqësore në proces.

81. Vlerësimet realiste luajnë një rol të rëndësishëm në përgatitjen e pasqyrave financiare. Në vlerësimet kontabël, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet t'i marrin parasysh të gjitha faktet e njohura prej tyre, që mund të kenë ndikim mbi informacionin e raportuar në pasqyrat financiare, si rezultat i vlerësimeve. Për shembull, në njohjen e një provizioni që mbulon kostot e mundshme, në lidhje me procedurat gjyqësore në proces, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet t'i marrin në konsideratë të gjitha faktet që lidhen me procesin (përfshirë këtu ato që shfaqen pas datës së mbylljes së periudhës kontabël) që mund të ndikojnë ecurinë e tij, si dhe shumat që lidhen me të.

82. Ndonëse pritet që disa vlerësime kontabël mund të rezultojnë si të pasakta, drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese duhet të bëjnë vlerësimet më të mira të mundshme, në bazë të njohurive që ata kanë. Kur shfaqen fakte të reja, vlerësimet e bëra më parë duhet të ndryshohen.

Ndryshimet në vlerësimet kontabël

83. Ndryshimet në vlerësimet kontabël do të njihen gjatë periudhës kontabël kur ato kanë ndodhur, dhe jo në retrospektivë.

Shembulli 1:

Në bilancin e njësisë ekonomike raportuese paraqiten pajisje prodhimi me kosto prej 100 000 lekësh, jeta e dobishme e të cilave u vlerësua fillimisht si 20 vjet (amortizimi prej 5 000 lekësh në vit). Me kalimin e pesë viteve të para të përdorimit (vlera kontabël e pajisjes 75 000 lekë) pas vlerësimit të kushteve teknike të pajisjes dhe të hedhjeve të reja teknologjike në treg, u arrit në përfundimin se jeta e dobishme e mbetur e pajisjes është edhe 10 vjet të tjera.

Në momentin kur ndodh ndryshimi në vlerësimet kontabël (d.m.th. në lidhje me jetën e dobishme të mbetur të pajisjes), normat e amortizimit ndryshohen në mënyrë të tillë që vlera kontabël e pajisjes të amortizohet gjatë 10 vjetëve (amortizimi prej 7 500 lekësh në vit).

Meqenëse kanë ndryshuar vlerësimet kontabël, dhe jo politikat kontabël, shpenzimet e amortizimit të periudhës kontabël të mëparshme nuk do të rregullohen.

Shembulli 2:

Më 31.12.2003, një njësi ekonomike raportuese rezulton me një çështje ligjore të pambyllur. Gjatë këshillimit me avokatë, bëhet e ditur se kostot, në lidhje me çështjen ligjore, do të jenë mes 1-2 milionë lekësh. Drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese njohin një provizion në shumën prej 1,5 milionë lekësh:

Dr - shpenzime të lidhura me provizionet	1,5
Kr - provizioni	1,5

Më 31.12.2004, njësia ekonomike raportuese ende nuk e ka mbyllur çështjen ligjore, por në kohën e përgatitjes së pasqyrave financiare është vënë re se kostot aktuale do të jenë 1 milion lekë. Regjistrimi kontabël në përgatitjen e raportit të 2004-s do të jetë:

Dr - provizioni	0,5
Kr - shpenzimet, në lidhje me provizionin	0,5

Meqenëse vlerësimi i drejtuesve ka ndryshuar, të dhënat krahasuese nga periudha kontabël e mëparshme nuk do të rregullohen, pavarësisht nga fakti se vlerësimi, në lidhje me provizionin, rezultoi e pasaktë.

84. Në rrethana të caktuara mund të jetë e vështirë të dallohet nëse ndryshimi ka ndodhur në politikën kontabël apo në vlerësimin kontabël. Në raste të tilla, presupozohet që kemi të bëjmë me një ndryshim në vlerësimin kontabël, dhe efekti i ndryshimit njihet gjatë periudhës kontabël, kur bëhet raportimi (ose në perspektivë), por jo në retrospektivë.

KORRIGJIMI I GABIMEVE

85. Gabimet janë mosraportime ose deklarime të gabuara në pasqyrat financiare të një ose më shumë periudhave kontabël, të cilat vijnë nga mospërdorimi ose keqpërdorimi i informacionit të disponueshëm nga drejtuesit gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare.

86. Për shembull, një gabim mund të shkaktohet nga një prishje e sistemit kompjuterik, zbatim i pasaktë i politikave kontabël, mashtrim, keqinterpretim ose pakujdesi e informacionit.

87. Gabimet ndryshojnë nga ndryshimet në vlerësimet kontabël. Ndryshimet në vlerësimet kontabël bazohen në informacion të mjaftueshëm dhe të besueshëm, si dhe në ndryshimin e tij me kalimin e kohës, dhe nuk ka të bëjë me keqpërdorimin e tij. Gabimi karakterizohet nga fakti që, ndonëse drejtuesit e njësisë ekonomike raportuese kishin informacion të mjaftueshëm e të besueshëm për të përgatitur pasqyra financiare të sakta në kohën e përgatitjes së tyre, ky informacion nuk u përdor me saktësi.

88. Gabimet materiale të periudhave kontabël të mëparshme do të korrigjohen, sipas njërës prej dy mënyrave të mëposhtme:

(a) në retrospektivë, që do të thotë se shuma e korrigjimit të një gabimi material, që lidhet me periudhat kontabël të mëparshme, do të raportohet duke e rregulluar tepricën e çeljes së fitimeve të pashpërndara. Informacioni krahasues duhet të rideklarohet, nëse është praktikisht e mundshme, ose

(b) korrigjimi i gabimit material përfshihet në përcaktimin e fitimit dhe humbjes neto për periudhën kontabël aktuale. Megjithatë, informacion shtesë duhet të jepet për të treguar fitimin ose humbjen neto të ushtrimit aktual, si dhe të ndonjë

prej periudhave të mëparshme të paraqitura, sikur gabimi material të ishte korigjuar në periudhën kontabël, kur ai ka ndodhur.

89. Gabimet jomateriale duhet të korigjohen në periudhën kontabël aktuale. Korigjimi i gabimeve jomateriale në retrospektivë nuk lejohet. Koncepti i materialitetit përshkruhet në paragrafët 48-54 të Standardit.
90. Kur gabimet materiale të periudhave kontabël të mëparshme korigjohen në retrospektivë, efekti është sikur gabimi të mos kishte ndodhur kurrë. Informacioni krahasues i periudhave kontabël të mëparshme korigjohet për efektin e gabimit. Nëse një gabim është bërë gjatë një periudhe kontabël para periudhës krahasuese ose gjatë periudhave kontabël, edhe më të hershme, tepricat e çeljes së aktiveve, pasiveve dhe fitimeve të pashpërndara të periudhës aktuale dhe asaj krahasuese korigjohen.
91. Nëse efekti i një gabimi material mbi informacionin krahasues të periudhave kontabël të mëparshme (përfshirë këtu tepricat e çeljes së periudhave të mëparshme) nuk mund të përcaktohen me besueshmëri, tepricat e çeljes së aktiveve, pasiveve dhe fitimeve të pashpërndara të periudhës kontabël, për të cilën raportohet, korigjohen për të reflektuar efektin e gabimit nga periudha kontabël të mëparshme. Kur është praktikisht e pamundur të përcaktohet me besueshmëri efekti i akumuluar i një gabimi mbi tepricat e çeljes së periudhës kontabël, për të cilën raportohet, gabimi do të korigjohet në perspektivë, që nga data më e hershme e mundshme.

Shembulli 1:

Pas autorizimit dhe nënshkrimit të pasqyrave financiare të 2004-s, drejtuesit e një njësie ekonomike raportuese zbulojnë se, para mbylljes së vitit janë vjedhur nga depo mallrash që kapin shumën 10 000 lekë. Pasqyrat financiare të vitit 2004 nuk e kishin raportuar këtë fakt. Nga këndvështrimi i pasqyrave financiare, ky është një gabim jomaterial, kështu që informacioni krahasues për 2004-n nuk do të ndryshojë në retrospektivë në pasqyrat financiare të 2005-s, por efekti i vjedhjes njihet si shpenzim për 2005-n.

Shembulli 2:

Në vjeshtën e 2005-s mësohet se një anëtar i ekipit drejtues ka nënshkruar në mënyrë të fshehtë një marrëveshje, e cila i ka shkaktuar njësisë ekonomike raportuese një humbje prej 10 milionë lekësh. Anëtarët e tjerë të ekipit drejtues, si dhe audituesi, nuk kishin dijeni për këtë marrëveshje, kështu që efekti i saj nuk u raportua në raportin vjetor të 2004-s. Meqenëse ky ishte një gabim material, nga këndvështrimi i kësaj njësie ekonomike raportuese, informacioni krahasues për 2004-n do të korrigohet në retrospektivë në pasqyrat financiare të 2005-s; dhe arsyet për këtë korrigjim do të shpjegohen në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

NGJARJET PAS DATËS SË BILANCIT

92. Kontabilizimi i ngjarjeve që ndodhin pas datës së bilancit, por para datës kur pasqyrat financiare autorizohen për t'u publikuar, varet nga fakti nëse këto ngjarje janë të tilla që kërkojnë rregullim ose jo.
93. Ngjarja pas datës së bilancit, për të cilën duhet të bëhen rregullime, është një ngjarje që evidenton kushte që kanë ekzistuar në datën e bilancit (SNK 10.3). Efekti i ngjarjeve, për të cilat bëhen rregullime, do të regjistrohet në bilanc, në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve të vitin ushtrimor që mbyllet.
94. Shembull i një ngjarjeje rregulluese është shitja e inventarit, pas datës së bilancit, me një çmim më të ulët se kostoja e tij, duke dhënë informacion mbi faktin se vlera e realizueshme neto ishte në të vërtetë më e ulët se vlera e tij kontabël në datën e bilancit dhe, rrjedhimisht, inventari duhet të zvogëlohet në vlerë.
95. Ngjarjet, për të cilat nuk bëhen rregullime, janë ngjarjet që nuk evidentojnë kushtet që kanë ekzistuar në datën e bilancit. Efekti i ngjarjeve, për të cilat nuk bëhen rregullime, nuk do të regjistrohet në bilanc apo në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për vitin ushtrimor që mbyllet, por, nëse ato janë materiale, do të përshkruhen në shënimet shpjeguese.
96. Një ngjarje, për të cilën nuk bëhen rregullime, është një zjarr që ka rënë pas datës së bilancit, si rezultat i të cilit janë

shkatërruar pajisjet e prodhimit. Ndonëse në datën e përgatitjes së pasqyrave financiare dihej që pajisjet e prodhimit ishin shkatërruar, ato nuk zvogëlohen në vlerë, por efekti i zjarrit mbi ta do të shpjegohet në shënimet shpjeguese.

Shembull:

Në janar u hap një proces gjyqësor ndaj një njësie ekonomike raportuese, në lidhje me një shkelje të ligjit në dhjetor, si rezultat i së cilës njësia ekonomike raportuese duhet të paguajë një gjobë (viti financiar i njësisë ekonomike raportuese mbyllet më 31.12). Meqenëse shkelja e ligjit, që çoi në hapjen e procesit gjyqësor, ka ndodhur para datës së bilancit, kjo është një ngjarje për të cilën duhet të bëhen rregullime; dhe një provizion për gjobën duhet të njihet në bilancin e vitit që mbyllet, pavarësisht nga fakti që procesi gjyqësor ka filluar pas datës së bilancit.

Nëse shkelja e ligjit do të kishte ndodhur në janar, do të kishim të bënim me një ngjarje, për të cilën nuk duhet të bëheshin rregullime dhe pasivi i mundshëm nuk do të ishte regjistruar. Në këtë rast do të mjaftonte vetëm një shpjegim në shënimet a pasqyrave financiare të procedurave gjyqësore, si një ngjarje e ndodhur pas datës së bilancit; natyrisht, nëse efekti i tij është material.

SHËNIMET SHPJEGUESE

- 97.** Njësia ekonomike raportuese duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare një përmbledhje të politikave kryesore kontabël, të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare.
- 98.** Nëse mënyra e paraqitjes së politikave kontabël dhe/ose informacionit kontabël ka ndryshuar, atëherë në shënimet shpjeguese do të shpjegohet:
- (a) përshkrimi i ndryshimit dhe arsyeja e ndryshimit;
 - (b) efekti i tij mbi zërat e bilancit dhe pasqyrat e të ardhurave;
 - (c) nëse ndryshimi nuk është njohur në retrospektivë, do të jepet shpjegimi i situatës, përshkrimi i efektit të politikës së re, si dhe ushtrimet e mëparshme të ndikuara nga ndryshimi.

99. Në ato raste kur, për hir të një paraqitje sa më të vërtetë e të besueshme, dispozitat e disa Standardeve Kombëtare të Kontabilitetit nuk janë zbatuar, atëherë në shënimet shpjeguese do të shpjegohet:
- (a) dispozita e SKK-së që nuk është ndjekur;
 - (b) arsyeja për mosndjekjen e saj;
 - (c) efekti mbi zërat e bilancit dhe të pasqyrës së të ardhurave.
100. Në ato raste, kur zbulohen gabime materiale nga ushtrime të mëparshme, në shënimet shpjeguese do të paraqitet:
- (a) përshkrimi i gabimit material;
 - (b) efekti i korigjimit të gabimit mbi zërat e bilancit dhe të pasqyrës së të ardhurave e shpenzimeve.
101. Në shënimet shpjeguese duhet të përshkruhen ngjarjet materiale pas datës së bilancit, si dhe efekti i tyre i mundshëm mbi shifrat financiare të periudhave kontabël të mëpasshme.
102. Nëse ka pasiguri, në lidhje me vazhdimësinë e veprimtarisë së njësisë ekonomike raportuese, në shënimet shpjeguese duhet të jepen faktorët që shkaktojnë këtë pasiguri. Nëse pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e likuidimit të operacioneve të njësisë ekonomike raportuese, atëherë do të shpjegohet arsyeja dhe baza e përgatitjes.

DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË STANDARDEVE

103. Ky Standard do të zbatohet në pasqyrat financiare që mbulojnë periudha kontabël, që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2008. Ky Standard duhet të zbatohet në mënyrë prospektive, nga data 1 janar 2008, d.m.th. pa ndryshuar pasqyrat financiare krahasuese të vitit 2007, të cilat janë përgatitur sipas kërkesave ekzistuese të kontabilitetit. Ky qëndrim do të zbatohet për të gjitha SKK-të. Nuk lejohet që disa SKK të zbatohen në mënyrë prospektive dhe disa të tjera në mënyrë retrospektive.

KRAHASIMI ME STANDARDET NDËRKOMBËTARE TË RAPORTIMIT FINANCIAR (SNK/SNRF)¹

104. Tabela më poshtë tregon se si korrespondojnë përmbajtjet e këtij Standardi me SNK-të/SNRF-të përkatëse. Paragrafët janë trajtuar si korresponduese, nëse ato trajtojnë në përgjithësi të njëjtën çështje, pavarësisht nga fakti që përshkrimet në standardet e referuara mund të kenë ndryshim.

Paragrafi në SKK 1	Paragrafi në SNK / SNRF, sipas versionit të datës 31 mars 2004
1.	Asnjë
2.	Asnjë
3.	Asnjë
4.	Asnjë
5.	F.12
6.	F.46, SNK 1.13
7.	Asnjë
8.	SNK 1.15-22
9.	Asnjë
10.	F.49
11.	F.55
12.	F.56
13.	F.57
14.	Asnjë
15.	Asnjë
16.	F.89, F.83
17.	F.89-90
18.	F.49
19.	F.91, F.83
20.	F.60
21.	F.43
22.	F.67
23.	Asnjë
24.	Asnjë
25.	F.74-77
26.	F.78-80

¹ Për shembull, referenca “SNK 1.15-22” i referohet paragrafeve 15-22 të Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit SNK 1. Një referencë P.49 i referohet paragrafit 49 të kuadrit të Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“Kuadri për përgatitjen dhe paraqitjen e pasqyrave financiare”)

27.	F.74-77
28.	F.78-80
29.	Asnjë
30.	SNK 1.85
31.	Asnjë
32.	Asnjë
33.	Asnjë
34.	Asnjë
35.	F.22
36.	F.94
37.	F.95
38.	Asnjë
39.	Asnjë
40.	SNK 1.23-24
41.	SNK 1.23-24
42.	SNK 1.32
43.	SNK 1.33
44.	F.24
45.	F.25
46.	F.25
47.	Asnjë
48.	F.29
49.	F.30
50.	Asnjë
51.	Asnjë
52.	Asnjë
53.	Asnjë
54.	Asnjë
55.	F.31-32
56.	F.33
57.	F.35
58.	F.35
59.	F.36
60.	F.37; SNK 8.10biv
61.	Asnjë
62.	F.38; SNK 1.103c
63.	Asnjë
64.	F.35
65.	Asnjë
66.	Asnjë
67.	Asnjë
68.	SNK 1.36

69.	SNK 1.37
70.	Asnjë
71.	Asnjë
72.	Asnjë
73.	Asnjë
74.	Asnjë
75.	SNK 8.14
76.	Asnjë
77.	SNK 8.22
78.	Asnjë
79.	SNK 8.27
80.	SNK 8.32
81.	Asnjë
82.	Asnjë
83.	Asnjë
84.	SNK 8.35
85.	SNK 8.41
86.	Asnjë
87.	Asnjë
88.	Asnjë
89.	Asnjë
90.	SNK 8.42
91.	SNK 8.43-45
92.	SNK 10.3
93.	SNK 10.3
94.	SNK 10.9
95.	SNK 10.3
96.	SNK 10.11
97.	Asnjë
98.	SNK 8.28-29
99.	Asnjë
100.	SNK 8.49
101.	Asnjë
102.	Asnjë
103.	Asnjë